

УДК 338.48

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО
ГОСПОДАРСТВА****Жарінова А. Г., Кравченко О. М.**

Київський національний університет технологій та дизайну

Стаття присвячена розвитку ресторанного бізнесу України, проблемам його становлення та шляхам для їх вирішення. Досліджені наявні проблеми розвитку ресторанного господарства та простежені майбутні шляхи для розвитку.

Ключові слова: ресторанне господарство, розвиток ресторанного бізнесу, сфера послуг

Ресторанне господарство – це сфера людської діяльності, яка в останній час швидко розвивається. В усьому світі воно є одним із найбільш розповсюджених видів малого бізнесу, тому між закладами постійно точиться боротьба за більш вигідну позицію на ринку та більш перспективні його сегменти; за пошук клієнтів та утримання вже набутих. Експерти цієї справи вважають, що український ресторанний ринок розвивається дуже динамічно: збільшилась кількість ресторанів та інших підприємств ресторанного господарства; їх зовнішній вигляд і асортимент пропонованих страв і напоїв став ширшим ніж було раніше. Ресторанний ринок України перебуває в стадії формування і розвитку. При цьому ресторанний бізнес за останні шість років збільшився з 12,3 млрд. до 28,4 млрд. грн. [3]. Однак це тільки початок а до повного насичення ринку ресторанного бізнесу ще далеко. Наприклад, в Америці на 600-700 мешканців припадає 1 заклад, а в Києві – 1 на 3,5 тисяч. Отже, кількість об'єктів ресторанного господарства буде зростати, але в той самій час і конкуренція на ринку стане більш жорсткою. Роль ресторанного господарства на даному етапі розвитку визначається характером і масштабами потреб населення у послугах з організації споживання матеріальних і духовних благ у недомашніх умовах. Ресторатори в конкурентній боротьбі за споживачів використовують різні шляхи: авторську, креативну та кухню ф'южн спрямування, в останні роки – молекулярну; високоякісне спеціалізоване та поліфункціональне устаткування; висококласні посуд та аксесуари сервірування; сучасний дизайн; музичне обслуговування, в тому числі шоу-програми, пропонують послуги сомельє, фумельє, бариста, впроваджують різні дисконтні програми та інші атрактивні елементи тощо.

Постановка завдання

Сучасні процеси світового економічного розвитку вказують на підвищення ролі сфери послуг у економіці країни, причому саме ця сфера стає лідируючим та основним елементом як системи національних, так і загальносвітових господарських відносин. Одним із сегментів ринку споживчих послуг, який найбільш динамічно розвивається, є ресторанний бізнес. В Україні така ситуація почала спостерігатись із появою закладів громадського харчування, у яких споживачі можуть отримати певні послуги за прийнятними цінами та із порівняно високою якістю. Розповсюдження культури харчування поза межами власних помешкань разом з підвищенням рівня життя певної частини населення створює позитивні передумови для продовження розвитку підприємств ресторанного господарства і надалі. Макроекономічні чинники суттєво впливають на розвиток ресторанного ринку України. Динаміка розвитку національної економіки обумовила основні зміни внутрішнього ринку України, головною складовою якого є споживчий ринок. Стан і динаміка споживчого ринку – один з основних індикаторів якості економічних перетворень, розвитку національної економіки, її соціальної спрямованості. Споживчий ринок пов'язаний із задоволенням потреб населення й охоплює діяльність підприємств торгівлі, ресторанного господарства, а також реалізацію послуг населенню [1]. Аналізуючи роль і місце ресторанного бізнесу в національній економіці, необхідно відзначити, що рівень його розвитку, з одного боку, виступає одним із індикаторів, що визначають якість життя населення в країні; а з іншого – підприємницька діяльність у сфері ресторанного бізнесу забезпечує виконання цілей і завдань зростання економіки [4]. Саме наявність позитивного ефекту в результаті діяльності підприємницьких структур сфери ресторанного бізнесу свідчить про необхідність знаходження і дослідження проблем та перспектив роботи ресторанного господарства в рамках вирішення задач соціального й економічного розвитку територій і суміжних із ресторанним бізнесом галузей національного господарства. Наявні умови ведення господарства в ринковому середовищі сприяють швидкому розвитку ресторанного бізнесу, про що свідчить збільшення кількості нових закладів та розширення існуючих. Також, їхній економічний внесок у розвиток національної економіки як елемента єдиної соціально-економічної інфраструктури, частини рекреаційної системи територій, а також осередків торговельних відносин і господарських зв'язків із місцевими виробниками товарів і послуг залишається недостатнім. Переважна більшість підприємств ресторанного господарства

функціонують на засадах приватної власності, здійснюючи комерційну діяльність в основному через надання широкого спектру послуг: продажу товарів, виконання робіт або надання послуг з організації харчування, відпочинку та розваг, надання консультаційних послуг, проведення майстер-класів. У сучасних економічно нестабільних умовах при високому рівні конкуренції підприємства значним чином активізують роботу із забезпечення відповідної якості надання послуг. Важливим завданням при цьому є розробка заходів самими учасниками ресторанного бізнесу, які дозволяють залучати клієнтів, упроваджуючи нові технології, пропонуючи додаткові послуги й сервіси, безперервно покращуючи якість обслуговування.

Результати досліджень

Сучасна індустрія ресторанного бізнесу постійно поширюється та видозмінюється під впливом різних факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. В якості сфери підприємницької діяльності ресторанне господарство виконує соціальні (задоволення потреб споживачів) та економічні функції (підприємницька одиниця сфери обслуговування). Економічні функції сфери ресторанного господарства розглядаються як єдиний комплексний механізм виробництва та обігу продукції, що забезпечує ресторанному бізнесу певні переваги в порівнянні з іншими галузями народного господарства. Перш за все, це перспективна галузь для інвестування капіталу, що гарантує достатньо швидку оборненість вкладених засобів. Прибуток від інвестування складає близько 15-25 %, що зацікавлює нових учасників цього ринку і стимулює його поширення. Значна частина суб'єктів господарювання даної сфери діяльності функціонує збитково, решта, не витримуючи конкуренції на ринку, стає банкрутами. Здебільшого підприємства ресторанного бізнесу при визначенні ціни на продукцію і послуги не калькулюють їх собівартості, припускають волюнтаризм у ціноутворенні, порушують методологію обліку і контролю [2].

Основними проблемами становлення ресторанного господарств в Україні є:

1. Недосконалість законодавчої бази, яка регулює діяльність підприємств в сфері ресторанного бізнесу. З метою вирішення цієї проблеми необхідно формування пакету законодавчих документів, які мають визначити правові, економічні та організаційні засади створення і подальшого розвитку конкурентних відносин на ринку готельних та ресторанних послуг.
2. Відсутність продуманої цінової політики на деяких готельних і ресторанних підприємствах. Ця проблема несе потенційну загрозу для української

туриндустрії в цілому та тих ресторанів, які професійно та відповідально ведуть свій бізнес відповідно до принципів ділової етики, оскільки дана ситуація сприяє втраті потенційного завантаження і доходів.

3. Низький рівень рентабельності діяльності підприємств ресторанного бізнесу, обумовлений відсутністю або недосконалістю систем управління результативністю їх діяльності. Високий рівень ефективності та конкурентоспроможності даної категорії підприємств обумовлюється, в першу чергу, адекватністю систем і методів управління діяльністю підприємств, які, в свою чергу, впливають на обсяги формування фінансових результатів та ефективність їх функціонування. Саме тому доцільним є введення адекватних зовнішнім і внутрішнім умовам функціонування підприємств ресторанного бізнесу комплексних контролінгових системи управління. Ці системи повинні передбачати моніторинг найбільш важливих показників діяльності, що використовуються в міжнародній практиці.
4. Невисокий рівень якості послуг, який значною мірою обумовлюється проблемами підготовки кваліфікованого персоналу для ресторанів. Вирішення цієї проблеми вимагає підготовки фахівців для ресторанного бізнесу в провідних навчальних закладах країни, бажано зі стажуванням за кордоном.
5. Відсутність інфраструктурних елементів ринку ресторанных послуг, а саме, постачальників інформації про стан ресторанного ринку. Ця інформація повинна стати базою для аналізу зовнішнього середовища. Вирішення цієї проблеми, лежить у площині впровадження спеціальних моніторингових систем взаємного інформування учасників даного ринку.

Висновки

Таким чином, подальший розвиток ресторанного бізнесу неможливий без стимулювання розвитку туризму, рекреації, освіти в галузі ресторанного бізнесу, сприяння держави, налагодження інформаційної інфраструктури ресторанного ринку. З нашої точки зору, постійне впровадження інновацій, інвестицій і жорстка конкуренція забезпечать збільшення рівня її глобальної та регіональної конкурентоспроможності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нечаюк Л. Готельно-ресторанний бізнес. Менеджмент : навч. посіб. / Л. Нечаюк, Н. Нечаюк. – К. : ЦУЛ, 2009. – 344 с.

2. Новодворська В. Удосконалення обліку сировини і товарів на підприємствах громадського харчування // Вісник КДТЕУ. – 2000. – № 3. – С. 92-98.
3. Официальные данные компании Ресторанный консалтинг: Ресторанный рынок Украины. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.recon.com.ua/about.html>
4. Петрук Юлія. Актуальні завдання управління розвитком підприємств ресторанного господарства в Україні / Юлія Петрук // Економіка. – 2014. – № 4 (130). – С. 41-47.

Проблемы и перспективы развития ресторанного хозяйства

Жаринова А. Г., Кравченко А. Н.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Статья посвящена развитию ресторанного бизнеса Украины, проблемам его становления и путям их решения. Исследованы существующие проблемы развития ресторанного хозяйства и прослежены будущие пути для развития.

Ключевые слова: ресторанное хозяйство, развитие ресторанного бизнеса, сфера услуг

Problems and prospects of restaurant business

Zharinova A. G., Kravchenko O. M.

Kyiv National University of Technology and Design

The article is devoted to the development of the restaurant business in Ukraine, its formation problems and ways of solving them. We have studied the existing problems of the restaurant industry, and traced the path for the future development.

Keywords: restaurant management; the development of the restaurant business; services sector